

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HAYAT BİLGİSİ VE SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRENME ORTAMLARINDA GAZETE HABERLERİNİ KULLANMA(MA)SI: GÜNCELİN SINIFTA VAROLMA ÇABASI

Tolga TOPCUBAŞI

*Öğretmen, MEB, topcubasitolga@gmail.com
ORCID Numarası: 0000-0003-4660-8903*

Yücel KABAPINAR

*Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, ykabapinar@marmara.edu.tr
ORCID Numarası: 0000-0001-6039-0096*

Received: 15.11.2018

Accepted: 19.04.2019

Öz

Öğrencilerin demokratik düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme becerilerini geliştirmesine yardımcı olacak gazete haberleri, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi için önemli birer kaynaktır. Gazete; gerçek dünyayı öğrencilerin önüne getirebilen çok yönlü bir öğrenme aracıdır. Sosyal Bilgiler dersinde gazete kullanımıyla öğrenci yaşadığı çevre ile ilgili bir problemle karşı karşıya gelir ve bu problem karşısında soru sormayı, gözlem yapmayı, bilgiyi araştırarak olaylardaki düşünceleri açıklamayı ve tartışmayı öğrenir. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde bu derece önemli olan gazete haberlerinin öğretmenlerin öğrenme ortamlarında nasıl ve ne derece kullandıkları sorusu araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanılmasına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Araştırma nitel bir araştırma olup çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilen çalışma grubunu, İstanbul ilinde devlet okullarında görev yapmakta olan 35 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu doğrultuda 35 sınıf öğretmenine açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Açık uçlu anket sorularına verilen yanıtlar ve görüşme notları ile toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile oluşturulan belirli kategoriler altında toplanmıştır. Araştırma sonucunda; çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin çoğunluğu Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında, gazete haberlerinden “nadiren” faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Yine öğretmenler, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın; daha somut bir öğrenme sağlayacağını, öğrencilerin konuyu gerçek hayatla bağlantı kurarak öğrenmesine yardımcı olacağını, olaylara farklı açılardan bakabileceğini, güncel olaylardan haberdar olabileceklerini, eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme ve empati becerilerini geliştireceğini, ifade etmişlerdir. Bu sayede öğrencilerin demokratik bir tartışma ortamında aktif şekilde rol alabileceği bir sınıf ikliminin yaratılabileceğini de söylemlerinde dile getirmişlerdir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenler, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın dezavantajları olarak, bazı haberlerin şiddet içerikli olabileceği ve dolayısıyla çocukları psikolojik olarak olumsuz yönde etkileyebileceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Gazete haberi, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, sınıf öğretmenleri.

**THE USE OF NEWSPAPER REPORTS BY PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE
LEARNING ENVIRONMENT OF THE LIFE SCIENCE AND SOCIAL STUDIES COURSES:
THE ATTEMPT OF THE CURRENT KNOWLEDGE TO TAKE PLACE IN THE
CLASSROOM**

ABSTRACT

Newspaper reports are important resources for the Life Science and Social Studies courses as they support students to develop a democratic conception, critical thinking, problem solving and decision making skills. Newspaper is a versatile learning tool that allows students to see the real world. With the use of the newspaper in the Social Studies course, the student may encounter a problem with the environment in which he/she lives. In order to deal with this problem, he/she learns asking questions, making observations and doing research in order to explain and discuss the thoughts on the events. The origin of this research is how much and how newspaper reports are being used by teachers in the teaching environment, which is so important for the Life Science and Social Studies courses. The aim of this study is to evaluate opinions of the primary school teachers about using newspaper reports in the teaching environment of the Life Science and Social Studies courses. Case study pattern is used in this qualitative research. The study group is selected by a convenience sampling method and consists of 35 primary school teachers working in public schools in Istanbul. In this respect, a questionnaire consisting of a series of open-ended questions was applied to 35 primary schoolteachers. The answers given to the open-ended questionnaire and the data collected through the interview notes were collected under the specific categories formed by the content analysis method. As a result of the study, the majority of the teachers in the study group stated that they "rarely" used newspaper reports in the teaching environment of the Life Science and Social Studies courses. In addition, teachers stated that using newspaper reports in the learning environments of the Life Science and Social Studies courses would have the following benefits: providing more concrete learning to students, helping students learn a topic by connecting with real life, developing the ability of students to look at events from different perspectives, providing students to be aware of current events and to develop students' critical thinking, decision making, problem solving and empathy skills. In this way, they expressed that a classroom climate can also be created in which students can actively take part in a democratic discussion environment. Teachers in the study group stated that some newspaper reports may be violent and thus affect the psychology of children negatively, therefore, there may be some disadvantages of using newspaper reports in the teaching environment of the Life Science and Social Studies courses.

Keywords: Newspaper reports, life science, social studies, primary school teachers.

GİRİŞ

Küreselleşen dünyada eğitim anlayışı tamamen değişmekle birlikte eğitimin bireylere bilgi aktarım sağlama özelliği giderek geçerliliğini yitirmiş, bunun yerine sürekli değişim içinde olan dünyaya uyum sağlayabilecek, hızlı ve akıllı kararlar alabilen, çevresiyle iletişimi ve ilişkileri gelişmiş, üst düzey düşünebilen bireyler yetiştirmek eğitimin asıl amaçlarından olmuştur. Kısacası eğitim sisteminden; yaşadığı toplumun kültürünü benimsemiş, toplumsal değerlere sahip, bilgili, etkin, üretken, iyi bir vatandaş yetiştirmesi beklenmektedir (Deveci, 2005).

Bireylerin kişiliklerinin daha çok küçük yaşlarda kazanıldığı düşünülürse eğitim sisteminin istediği amaçlara sahip bireyler yetiştirmek adına ilkökul önemli bir süreçtir. İlkokul sürecinde bireylere hayatları boyunca kullanabilecekleri bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırılması amaçlanır. İlkokulda kazandırılan bu temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin büyük bir bölümü Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi aracılığıyla öğrencilere kazandırılır (Ünlü ve Yaşar, 2012). Bu ders aracılığıyla bireylere kazandırılan bilgi, beceri, tutum ve değerler sayesinde öğrenciler hayatları boyunca karşılaşacakları sorunların üstesinden gelebilmeyi öğrenmektedir (Kabapınar ve Baysal, 2004).

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi öğrencilerin; çevresindekilerle olan ilişkilerinin gelişmesini, düşünme yeteneğinin gelişmesini, açık görüşlü, hoşgörülü, kendine güvenen, yaratıcı bireyler olmasını, temel yurttaşlık hak ve sorumluluklarını bilmesini sağlar. Bunların yanında toplumun ekonomik işleyişi, ülke kaynaklarının önemi ve korunması, çevreyi koruma, iş ve meslekleri tanıma gibi konularda Sosyal Bilgiler dersi kazanımları arasında yer almaktadır (Kısakürek, 1987).

Yeni programda yer alan temel demokratik değerlere sahip, insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi işleyebilen, üst düzey becerilere sahip (eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme becerisi), sosyal katılım becerileri yüksek, üretken, haklarını ve sorumluluklarını bilen bir vatandaş yetiştirmek gibi beceri ve değerleri kazandırmak adına Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi çok önemli bir yere sahiptir (Öztürk, 2009). Öğrencileri günlük hayatta karşılaşılabilecekleri problemleri çözebilecek yeterliliğe ve deneyime sahip, topluma uyum sağlamış çağdaş bireyler olarak yetiştirmek bu dersin amaçları arasında yer almaktadır (Kabapınar, 2014).

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinin bu kazanımları göz önünde bulundurularak bu dersin yaşama dönük bir ders olduğunu söylemek yanlış olmaz. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde konular aileden başlayarak, okul, toplum, bölge, ülke dünya konuları olarak yakından uzağa doğru verilmektedir. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinin sürekli güncel konulardan meydana gelmesi nedeniyle derste toplumsal kaynaklardan yararlanılabilmektedir. Bu nedenle bu derslerde kullanılacak toplumsal kaynaklar arasında güncel olaylar da önemli bir yer tutar (Deveci, 2005).

Güncel olaylar bireyin çevresinde gerçekleşen toplum için önemli ve gündemde olan olaylar olarak tanımlanabilir (Deveci, 2005). Güncel olayları öğretimde kullanmanın öğrenme açısından yararları çoktur. Güncel olaylar öğrenme ortamını ilgi çekici hale getirmenin yanı sıra öğrencilerin konuyu örneklendirerek öğrenmelerini kolaylaştırır. Güncel olaylar öğrencilerin gerçekler ile görüşler arasında farkı anlamasına yardımcı

olur ve öğrencilerin yaşadıkları dünya hakkında bilgi sahibi olmasını sağlar. Bunlarında yanında güncel olayların öğrencilerin vatandaşlık bilgi ve becerilerini geliştirme, sosyal eylemlere katılma olanağı sağlama gibi yararları da vardır (Kaltsounis, 1987: akt: Yaşar ve Gültekin, 2009).

Güncel olayları derste kullanmak öğrencilerin tartışmalarla başa çıkabilme, tartışmalara mantıklı ve yapıcı çözümler bulabilme, eleştirel düşünebilme becerilerinin gelişimine katkı sağlar. Bunun yanında derste güncel olayların tartışılması karar verme becerisinin gelişimine, güncel olayların öğrenilmesine ve bundan hareketle iyi bir insan olmaya katkı sağlar (Gedik, 2010). Güncel olayların Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde uygulanmasıyla ilgili pek çok teknik olmakla birlikte bu kazanımlara ulaşma adına en yararlı teknik gazete kullanımıdır. Öğrencilerin demokratik düşünme, problem çözme, karar verme becerilerini geliştirmesine yardımcı olacak gazete, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi için önemli birer kaynaktır (Paykoç, 1987).

Gazete; gerçek dünyayı öğrencilerin önüne getirebilen çok yönlü bir öğrenme aracıdır. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete kullanımıyla öğrenci yaşadığı çevre ile ilgili bir problemle karşı karşıya gelir ve bu problem karşısında soru sormayı, gözlem yapmayı, bilgiyi araştırarak olaylardaki düşünceleri açıklamayı ve tartışmayı öğrenir (Sunal ve Haas, 2002). Gazetelerin öğretim programındaki diğer derslere nazaran Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinin konularına uyarlanması daha kolaydır (Ünlüler ve Yaşar, 2012). Çünkü kazanımları itibariyle yaşamın içinden olan Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi güncel olaylara daha uygundur.

Güncel olayları Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersine taşımak ve bu yolla dersin temel amaçlarına ulaşmayı sağlayabilmek, öğrencileri yaşamın içinden sorunlarla karşı karşıya bırakıp, öğrencilerin akıl yürütmelerine ortam sunmak için kullanılacak en geçerli yöntemlerden biri derste gazete haberlerini kullanmaktır. (Kabapınar ve Baysal, 2004). Gazetelerin farklı konularda haberler içermesi, zengin görsel unsurlar taşıması (resim, fotoğraf, şema, grafik, harita vb.), her düzeye hitap eden bilgiler barındırması (Akbaba, 2014) ve günlük olaylara yer veren güncel bir kaynak olması gazeteyi Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarına uygun hale getirmektedir. Öğrenciler gazeteler vasıtasıyla, sosyal yaşamdan ilginç problemlere çözüm yolları arar. Gazeteler öğrencilere, gözlem yapma, soru sorma, bilgiyi araştırma, görüşlerini diğer öğrencilerle tartışma, kendilerini ve görüşlerini geliştirme ve değiştirme fırsatı sunmaktadır. Gazeteler aracılığıyla öğrenciler kendi düşünce yapılarını yeniden şekillendirdikleri gibi, araştırma süreci içerisine girerek okulun programından öğrendikleriyle gazetelerden öğrendiklerini bütünleştirme ve düşünme becerilerini geliştirme olanağı bulmaktadır (Deveci, 2005).

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete kullanımı yoluyla aslında Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretiminde bireylerin kazanması gereken davranışların çoğuna ulaşılmış sayılır. Çünkü bu derslerde gazete kullanarak öğrenci dersin konularını günlük haberle ilişkilendirir ve gerçek ile teori arasında bağlantı kurar. Bunun yanında toplumsal olaylara karşı da duyarlı ve sorumlu bireyler olurlar. Gazeteler öğrencilerin Sosyal bilgiler dersine olan ilgisini arttırarak öğrencilerin eleştirel okuyucu, bilgili vatandaş ve değişen dünyaya ayak uyduran bireyler olmalarına yardımcı olur (Street, 2002: akt: Deveci, 2005).

Gerçek dünyayı sınıfa getirmeyi sağlayan gazete eğitimsel olarak çok yönlü bir öğrenme aracıdır. Sınıf içinde gazete kullanımının birçok gerekçesi ve öğrenciler için birçok katkısı vardır. Bu açıdan düşünüldüğünde gazeteler Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarını zenginleştirecek, öğrenmeyi daha kalıcı hale getirecek, öğrencinin konuyu gerçek yaşama ilişkilendirmesini sağlayacak, öğrencilerin derse olan ilgilerini ve başarılarını arttıracak bir materyal olarak düşünülebilir. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde bu derece önemli olan gazete haberlerinin sınıf öğretmenlerin öğrenme ortamlarında nasıl ve ne derece kullandıkları sorusu araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu bağlamda “Sınıf öğretmenleri Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerinden ne derece ve nasıl yararlanmaktadır?” sorusu araştırma problemini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanılmasına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir. Buna göre cevap aranan sorular şunlardır;

1. Sınıf öğretmenlerin öğrenme ortamlarında gazete haberlerinden yararlanma sıklıkları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenlerin gazete haberlerinden hangi derslerde yararlandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Sınıf Öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerini nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın avantajlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın dezavantajlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
6. Sınıf Öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanımına ilişkin paylaşmak istediği görüş ve önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden ‘durum çalışması’ kullanılmıştır. Durum çalışması deseni, nasıl ve niçin sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgunun veya olayın derinliğine incelenmesine olanak sağlayan bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırma verilerinin toplandığı çalışma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı döneminde grubunu, İstanbul ilinde devlet okullarında görev yapmakta olan 35 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan katılımcıların 17’si kadın, 18’i erkektir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde ‘kolay ulaşılabilir durum örnekleme’ yöntemi tercih edilmiştir. Bu örnekleme türünde araştırmacı, yakın ya da erişilmesi kolay bir durumu veya bireyleri seçmektedir.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, araştırmacının geliştirdiği ve toplam altı sorudan oluşan açık uçlu anket kullanılmıştır. Açık uçlu anket, google formlar kullanılarak oluşturulmuş ve katılımcıların anketi internet üzerinden doldurmaları sağlanmıştır. Bu nedenle öğretmen görüşleri taranmış bir şekilde verilmemiştir. Açık uçlu anket formunun çalışmanın amacına uygunluğu, açıklığı ve anlaşılabilirliği açısından iki dil uzmanı ve üç alan uzmanı değerlendirmesine başvurulmuş, görüşleri alınmış ve formun iç geçerliği sağlanmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2008) göre, nitel çalışmalarda önemli olan geçerliktir ve geçerlik, güvenilirliği güvence altına almaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş ve görüşler, hem belirli kategori ve temalar altında bir araya getirilerek hem de yüzde ve frekans şeklinde ifade edilerek, okuyucuların anlayacağı biçimde düzenlenmiştir.

BULGULAR

Araştırmada altı alt problem belirlenmiştir. Analiz edilen verilerden hareketle ulaşılan bulgular, her bir alt problem için, tema, frekans, yüzde ve katılımcı görüşleri çerçevesinde sistematik bir biçimde ifade edilmiştir.

1. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın ilk alt problemi 'Sınıf öğretmenlerin öğrenme ortamlarında gazete haberlerinden yararlanma sıklıkları nasıldır?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 5 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 1'de verilmiştir;

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerin Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberlerinden Yararlanma Sıklıklarına Yönelik Frekans ve Yüzdeler

Anket (N=35)	(f*100/35)	
Sıklık Düzeyi	f	Yüzde
Nadiren	17	48,5
Sıklıkla	7	20
Hiç	6	17,1
Yılda 1-2 kez	3	8,5
Ayda 1 kez	2	5,7
Toplam	35	100

Tablo 1'de çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin derslerde gazete haberlerinden yararlanma sıklıklarına yönelik görüşleri yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere

göre çalışma grubunda yer alan 35 katılımcıdan % 48,5'lik grup derslerde gazete haberini "nadiren" kullandığını, %20'lik grup "sıklıkla" kullandığını, %17,1'lük grup "hiç" kullanmadığını, % 8,5'lik grup "yılda bir iki kez" kullandığını, %5,7'lik grup "ayda bir kez" kullandığını görüşlerinde ifade etmiştir. Tablo 1'deki bulgulara göre, çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu gazete haberini derslerde "nadiren" kullandığını ifade etmiştir. Bu durumla ilgili Ö-23 ve Ö-18 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö-23. "Derslerde gazete haberini arada bir kullanıyorum. Çünkü her ders, konu ya da her kazanım gazete haberleriyle ilgili olmuyor. Hayatla ilgili bir bağlantı kurulacak bir konu işliyorsak konu ile ilgili bir gazete haberi bulup hemen ders sürecinde kullanıyorum. Ama çok sık kullanmıyorum tabiki."

Ö-18. " Konu ile ilgili gazete haberi bulmak için önceden bir hazırlık yapmak gerek. Açıkçası ben de bu hazırlığı her zaman yapamadığım için nadiren derslerde kullanıyorum."

Ö-23 kodlu katılımcı, derslerdeki her konu veya kazanımların gazete haberleriyle ilişki olmadığını, Ö 18 kodlu katılımcı ise konu ile ilgili gazete haberi bulmanın bir ön hazırlık gerektirdiğini ve kendisinin bu hazırlığı sürekli yapamadığı gerekçesini öne sürerek derslerde gazete haberini nadiren kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinden gazete haberlerini derslerde "hiç" kullanmıyorum diyen Ö-21 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö-21. "Ben derste gazete haberini hiç kullanmıyorum. Gazete haberinin derste nasıl kullanılması gerektiği hakkında pek bilgi sahibi değilim. Ders kitabında bir gazete haberi olursa onu işliyorum sadece. Ayriyeten kendim hiç konu ile ilgili gazete haberi kullanmadım.

Ö-21 kodlu katılımcı derslerde hiç gazete haberi kullanmamasını, gazete haberinin derslerde kullanımını hakkında bilgi sahibi olmaması gerekçesine bağlamıştır.

Tablo 1'deki bulgular genel anlamda değerlendirildiğinde çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin derslerde gazete haberlerini çok sık kullanmadığı söylenebilir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden çoğu derslerde gazete haberleri kullanmanın yararlı olduğuna dair görüşler ifade etmelerine karşın derslerde pek sık kullanmadıklarını görüşlerinde ifade etmişlerdir.

2. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi 'Sınıf öğretmenlerin gazete haberlerinden hangi derslerde yararlandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 6 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 2'de verilmiştir;

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerin Gazete Haberlerinden Hangi Derslerde Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Frekans ve Yüzdeleri

Anket (N=35)	
Ders	f
Hayat Bilgisi	25
Sosyal Bilgiler	22
Türkçe	10
Fen Bilimleri	8
İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi	4
Trafik	3
Toplam	72

Tablo 2'de çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin gazete haberlerinden hangi derslerde yararlandıklarına yönelik görüşleri yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre çalışma grubunda yer alan katılımcıların gazete haberlerinden en çok "Hayat Bilgisi" ve "Sosyal Bilgiler" dersi olmakla birlikte "Türkçe", "Fen Bilimleri", "İnsan Hakları ve Yurttaşlık ve Demokrasi" ve "Trafik" derslerinde de yararlandıklarını görüşlerinde ifade etmişlerdir.

Tablo 2'deki bulgulara göre, çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu gazete haberini, güncelin en fazla olduğu ve daha çok hayatla ilgili olduğunu düşündükleri "Hayat Bilgisi" ve "Sosyal Bilgiler" derslerinde daha fazla kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumla ilgili Ö-27 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö27. Gazete haberlerinden genellikle Hayat bilgisi veya Sosyal bilgiler dersinde yararlanıyorum. Çünkü gerçek yaşamla ilgili kazanımların en fazla bu derste olduğunu düşünüyorum.

3. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi 'Sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerini nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri nelerdir?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 9 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 3'te verilmiştir;

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberlerini Nasıl Kullandıklarına İlişkin Görüşlerine Ait Temaların Frekans ve Yüzdeleri

Anket (N=35)	
Tema	f
Konunun veya kazanımın içeriğine uygun gazete haberini öğrencilerle konuşup, tartışırız.	9

Öğrencilerin konuyla ilgili gazete haberini yorumlamasını isterim.	6
Öğrencilerin gazete haberindeki karakterlerle empati kurabilmesini sağlarım.	5
Gazete haberini sınıfça okuduktan sonra öğrencilere buna benzer olay yaşayıp yaşamadığını sorarım.	4
Öğrencilerin gazete haberini okuyup canlandırma yapmasını isterim.	4
Öğrencilerden en çok ilgilerini çeken haberleri kesip sınıfa getirmeleri ve sınıfta okunup tartışılmasını sağlarım.	3
Öğrencilerin gazete haberinde olayı veya kişileri ahlaki olarak değerlendirmesini sağlarım.	3
Öğrencilerden konuyla ilgili gazete haberlerinden faydalanarak afiş hazırlamalarını isterim.	2
Aynı olayı farklı açılardan değerlendiren haberleri öğrencilere sunarak öğrencilerin farklı bakış açıları kazanmalarını sağlarım.	1
Toplam	37

Tablo 3'te çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerini nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre; çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenleri Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamında gazete haberinin çeşitli şekillerde kullanılabileceğini gözler önüne sermiştir. Ortaya çıkan verilere göre çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamında en çok kullandığı tekniğin "konuya uygun gazete haberini öğrencilerle konuşup, tartışmasını ve yorumlamasını istemesi" şeklinde olduğunu görüşlerinde ifade etmişlerdir. Bu durumla ilgili Ö-18 kodlu katılımcı görüşünü şu şekilde ifade etmiştir.

Ö18. " Konuyla ilgili olan gazete haberini akıllı tahtadan açıyorum ve öğrencilerin haberi incelemesi için zaman veriyorum. Daha sonra sınıfça haberle ilgili konuşuyoruz ve tartışıyoruz. Herkes haberle ilgili fikrini kendi açısından değerlendiriyor. Daha sonra öğrencilerime benzer bir olay yaşayıp yaşamadıklarını soruyorum."

Bunun dışında çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında gazete haberleriyle öğrencilerin eleştirel düşünme becerisini, empati duygusunu, farklı bakış açılarını geliştirecek etkinlikler yaptıkları söylenebilir.

Çalışma gurubunda yer alan öğretmenlerden gazete haberini derslerinde sıklıkla kullanan öğretmenlerin gazete haberini birden fazla şekillerde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma grubundaki bazı öğretmenlerin gazete haberleri örnek olay ruhuna uygun olarak kullanıp öğrencilere gazete haberlerindeki olayla ilgili empatik ve ahlaki sorular yönelttiği görülmektedir. Bu durumla ilgili Ö-3 kodlu katılımcı görüşünü şu şekilde ifade etmiştir.

Ö3. Kazanıma uygun ve öğrencilerin seviyelerine uygun gazete haberini önceden araştırıp sınıf ortamına getiriyorum. Gazete haberini öğrencilere çoğaltıyorum ya da kendim okuyorum. Daha sonra gazete haberindeki olayla ilgili bir tartışma ortamı yaratıyorum. Öğrencilere gazete haberlerindeki olayla ilgili düşünsel, ahlaki ve empatik sorular soruyorum. Öğrencilerin olaylara farklı açılardan bakabilmelerini sağlamaya çalışıyorum.

Ö-3 kodlu öğretmenin görüşlerinden bu öğretmenin örnek olayın kuramsal boyutunu ve nasıl kullanılmasını gerektiğini bildiğini ve gazete haberlerini doğru ve etkin bir biçimde kullandığını söyleyebiliriz.

Bunların dışında gazete haberlerini sınıfta eğlenceli bir şekilde kullanarak gazete haberinin canlandırmasını yaptıran ve ya gazete haberlerinden yararlanarak afiş tasarımı yaptıran öğretmenlerin de olduğunu görmekteyiz. Bu öğretmenlerden Ö-11 ve Ö-20 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir.

Ö11. "Öğrencilerden konuyla ilgili gazete haberlerinden faydalanarak afiş hazırlamalarını istiyorum."

Ö20. Gazete haberlerindeki olayı öğrencilerin canlandırmasını istiyorum. Bu sayede daha akılda kalıcı bir öğrenme olmuş oluyor hem de gazete haberindeki karakterlerin yerine kendilerini koyarak ve onların rollerine bürünerek empati kurmuş oluyorlar.

4. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın dördüncü alt problemi 'Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberleri Kullanmanın Avantajlarına İlişkin Görüşleri nelerdir?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 14 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 4'de verilmiştir;

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberleri Kullanmanın Avantajlarına İlişkin Görüşlerine Ait Temaların Frekans ve Yüzdeleri

Anket (N=35)	
Tema	f
Konuyu gerçek hayatla ilişkilendirmek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar.	18
Yaşanmış gerçek olaylar ile işlenen derste öğrenme daha kalıcı olur.	12
Güncel olaylar ve haberler öğrencilerin derse katılımını arttırır.	9

Gazete haberleri öğrencilerin öğrendiklerini somutlaştırmasına yardımcı olur.	8
Gazete haberlerini ders ortamında kullanmak öğrencinin güncelden haberdar olmasını sağlar.	8
Gazete haberleri öğrencilerin habere konu olan kişi veya kişilerle empati kurmalarını sağlayabilir.	7
Yaşanmış örnek olaylar üzerine tartışmak öğrencileri hayata hazırlar.	6
Öğrenciler gazete haberindeki olayın olumlu ve olumsuz sonuçlarını inceleme fırsatı bulur.	5
Gazete haberleriyle desteklenmiş öğretim ortamı daha etkin ve öğrenci merkezlidir.	5
Öğrenciler sosyal olaylar karşısında verebilecekleri tepkileri düzenleyebilirler.	4
Öğrencilerin öğrendikleri konunun yaşamda karşılığını görünce derse olan motivasyonları artar.	4
Gazete haberleri görsellik içerdiği için daha etkin öğrenme sağlar.	3
Güncel bilgiler öğrencilerin çeşitli kaynaklardan bilgi almalarını sağlar.	2
Öğrenciler büyüdüklerine sosyal medyada zaman harcamak yerine tartışma programı izlemeyi tercih edebilir.	1
Toplam	92

Tablo 4'te çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın avantajlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre; araştırmada yer alan katılımcıların çoğunluğunun genel olarak Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında gazete haberi kullanarak öğrencinin konuyu gerçek hayatla ilişkilendirebileceğini ve bu sayede konuyu daha iyi anlayacağını, daha kalıcı bir öğrenme olacağını, öğrencinin derse katılımının artacağını, öğrencilerin öğrendiklerini somutlaştırabileceklerini, öğrencilerin güncelden haberdar olabileceklerini, öğrencilerin empati kurma fırsatı sunacağını, öğrencilerin yaşamdan sosyal bir olayın sonuçlarını değerlendirerek hayata karşı deneyim kazanabileceklerini ifade etmişlerdir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin en çok söylediği görüşler "Konuyu gerçek hayatla ilişkilendirmek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar.", "Yaşanmış gerçek olaylar ile işlenen derste öğrenme daha kalıcı olur." ve "Güncel olaylar ve haberler öğrencilerin derse katılımını artırır." görüşleridir. Bu durumla ilgili Ö-3, Ö-9, Ö-22 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

Ö3. "Öğrenciler derste öğrendiği konunun gerçek hayattaki karşılığını görmüş olur."

Ö9. "Kazanımı gerçek hayatla ilişkilendirmek konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar, öğrencilerin okula karşı daha pozitif olmasını sağlar. ve öğrencinin derse katılımını artırır."

Ö-22."Öğrenciler güncelden haberdar olur. Gerçek yaşamdan haberler öğrencilerin daha fazla ilgisini çektiği için derse daha fazla katılım sağlanır.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden bir kısmı Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberi kullanmanın avantajı olarak öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşacakları olaylar üzerindeki tepkilerini düzenleyebileceklerini görüşlerinde belirtmiştir. Bu durumla ilgili Ö-25 kodlu katılımcı görüşünü şu şekilde ifade etmiştir.

Ö25. Yaşamdan haberler sayesinde öğrenciler gerçek hayattaki olaylar karşısında verilen kararların doğurduğu olumlu ve olumsuz sonuçları görür ve bu durumlara karşı tepkilerini düzenleyebilir. Bu olaylardan ders çıkararak kendi yaşamında buna benzer bir olayla karşılaştığında bu olaya nasıl tepki vermesi gerektiğini bilir.

5. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın beşinci alt problemi 'Sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın dezavantajlarına ilişkin görüşleri nelerdir?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 4 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 5'de verilmiştir;

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberleri Kullanmanın Dezavantajlarına İlişkin Görüşlerine Ait Temaların Frekans ve Yüzdeleri

Anket(N=35)	
Tema	f
Gazete haberlerinde şiddet, yaralanma, ölüm, kaza gibi öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkileyebilecek içeriklerin olabilmesi.	15
Gazete haberinin öğrenci seviyesine uygun olmaması	9
Gazete haberindeki içerik öğrencilere önceden yaşadığı olumsuz duyguları hatırlatabilir.	5
Bir olayı tek bir kaynaktan öğrenmek	1
Toplam	30

Tablo 5'te çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın dezavantajlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre; Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerinin dezavantajlarının neler olduğuna yönelik sorulan soruya çalışma grubunda yer alan katılımcılar " *Gazete haberlerinde şiddet, yaralanma, ölüm, kaza gibi öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkileyebilecek içeriklerin olabilmesi*", " *Gazete haberinin öğrenci seviyesine uygun olmaması* ", " *Gazete haberinin öğrenci seviyesine uygun olmaması* ", " *Bir olayı tek bir kaynaktan öğrenmek*" şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberi kullanmanın dezavantajlarına ilişkin en sık söylenen boyut "Gazete haberlerinde şiddet, yaralanma, ölüm, kaza gibi öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkileyebilecek içeriklerin olabilmesi" boyutudur. Bu durumla ilgili Ö-15, Ö-18 ve Ö-2 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö15. Bazı gazete haberlerinin şiddet, gayri ahlaki yazı ve resim vb. gibi olumsuz örnekleri de içermesi.

Ö-18. Dezavantaj olarak haberlerde yaralanma, ölüm, kaza gibi olumsuz ifadeler vardır. Bu ifadeler sınıfa taşınmış oluyor.

Ö-2. Her gazete haberi de gösterilmemeli. Örneğin hayvanları koruma ile ilgili bir konuda, hayvanlara zarar verilme ile ilgili bir haber de görsellere dikkat edilmeli. Çocukların yaşına uygun onların anlayabileceği olumsuz etkilenmeyeceği gazete haberleri bulunup ders anlatılmalıdır.

Anket verilerden hareketle çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin bir kısmı gazete haberinde yer alan içeriğin öğrencilere önceden yaşadığı olumsuz duyguları yaşatabileceğini düşüncelerinde belirtmişlerdir. Böyle düşünen öğretmenlerden Ö-8 kodlu katılımcı düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

Ö8. Bazı haberler çocuklarda olumsuz duygular yaşatabilir. Depremde ailenin kaybı gibi. Deprem haberini paylaştık diyelim depremi yaşayan bir öğrencinin psikolojisini etkileyebiliriz. Seçim çok önemli.

6. Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın altıncı alt problemi 'Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberleri Kullanımına İlişkin Paylaşmak İstedikleri Görüş ve Önerileri nelerdir?' şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizinde, açık uçlu anket uygulanan katılımcıların düşünceleri toplam 8 tema altında sınıflandırılmıştır. Bu temalar tablo 6'da verilmiştir;

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Ortamlarında Gazete Haberleri Kullanımına İlişkin Paylaşmak İstedikleri Görüş ve Önerilere Ait Temaların Frekans ve Yüzdeleri

Anket (N=35)	
Tema	f
Haberin içeriği ile ilgili kontroller muhakkak yapılmalı, öğrencileri olumsuz etkileyecek unsurlar ayıklanmalı.	5
Ders kitabındaki metinlerin çoğunun yaşanmış gazete haberi içeriğinden oluşması	4
Çocukların seviyesine uygun haber seçimi çok önemli.	3
Gazete haberi tek başına kullanılmamalı, ek yöntem ve tekniklerle desteklenmeli.	1
Öğrencilerden bir konuyla ilgili haber bulmaları	1

istenecekse öğrenciler güvenilir kaynaklara yönlendirilmeli.	
Türkiye genelinde çıkarılacak çocuk gazetesi olmalı.	1
MEB, öğretmenlerin derste kullanabileceği gazete haberlerinden oluşan aylık dergi oluşturup okullara göndermeli .	1
Gazete haberlerinden derlenen haber ve görsellerle öğrenciler kendilerine aylık bir dergi oluşturmalı ve tüm okulun okuması sağlanmalı.	1
Toplam	17

Tablo 6'da çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgilerdersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanımı ile ilgili paylaşmak istediği görüş ve öneriler yer almaktadır. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan bulgulara göre öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarından gazete haberi kullanımı ile ilgili paylaşmak istediği görüşlerden en sık söylenen "*Haberin içeriği ile ilgili kontroller muhakkak yapılmalı, öğrencileri olumsuz etkileyecek unsurlar ayıklanmalı*" görüşüdür. Çalışma grubunda yer alan öğretmenler haber içeriğinin kontrol edilmesi ve haber içeriğinin öğrencilere olumsuz etkileyecek içeriklerin olabilmesi ile ilgili görüşlerini gazete haberi kullanmanın dezavantajlarına yönelik sorulan soruda da sıkça dile getirilmiştir. Bu bilgiden hareketle çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin gazete haberi kullanımı ile ilgili en fazla dikkat edilmesi gereken husus olarak "gazete haberi içeriğinin kontrolü " boyutunu gördükleri söylenebilir. Bu durum ile ilgili Ö-16 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

Ö16. Haberler öğrencilere gösterilmeden muhakkak kontrol edilmeli Öğrencileri olumsuz etkileyebilecek veya korkutacak resim, çizim, argo ifadeler, müstehcen tasvirler v.b. unsurlar seçilip ayıklanmalı.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat bilgisi dersinde gazete haberi kullanıma ilişkin en sık söylenen boyutlarında birisi de "*Ders kitabındaki metinlerin çoğunun yaşanmış gazete haberi içeriğinden oluşması*" boyutudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu ders kitaplarında daha fazla gazete haberi olması gerektiğini öneri olarak sunmuştur.

Bu boyutlardan farklı olarak çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden biri bakanlığın gazete haberleri içeriğinden oluşan aylık dergiler oluşturup okullara göndermesi gerektiğini söylemiştir. Bu duruma neden olarak da öğretmenlerin gazete içeriğinin yanlış seçmesinden kaynaklı sorunlar olabileceğini, fakat bakanlığın gönderdiği dergide böyle bir sorun oluşmayacağını öne sürmüştür. Bu durum ile ilgili Ö-18 kodlu katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir.

Ö18. MEB'in derste kullanabileceğimiz haberlerden oluşan aylık da olsa bir dergi oluşturup okullara gönderebilmesini istersim. Çünkü gazeteyi direkt sınıfa getirmek sıkıntı olabiliyor çocukların görmemesi gereken görseller barındırdığı için. Önceden hazırlık yapmak gerekiyor.

Çalışma grubunda yer alan ve diğer öğretmenlerde farklı bir boyuta değinen Ö-14, Türkiye'de bir çocuk gazetesi olması gerektiğini ve bunun çocuklar için çok fazla kazanımlarının olacağını şu şekilde ifade etmiştir.

Ö14. Bence çocuklara okuma alışkanlığı, Ülkesinden haberi olma, Fikir ve görüşleri okuyabilecekleri Türkiye genelinde çıkarılacak çocuk gazetesi olmalı. Günlük hayata dair önemli tecrübe ve bilgileri gazete üzerinden görsel ve yazı metinleri aracılığıyla çocuğa telkin etmiş oluruz. Kendi çabamızla uzun sürede ve çok maliyetle yapılabilecek çalışmalar daha kısa sürede yapılmış olur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanılması ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirildiği bu çalışma, durum çalışması esasına göre yürütülmüştür. 2018-2019 öğretim yılı döneminde 35 sınıf öğretmenin katılımı olarak sağladığı görüşlerden oluşan ve yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanan veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Analiz sonucunda ulaşılan ve alt problemlere ait olan bulgular, belirli bir sistematiğe ve katılımcı görüşleri desteğinde raporlaştırılmıştır.

Araştırmanın ilk alt problemi olarak sınıf öğretmenlerin herhangi bir derste gazete haberlerinden yararlanma sıklıklarına yönelik görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre çalışma grubunda yer alan 35 katılımcıdan % 48,5'lik grup derslerde gazete haberini "nadiren" kullandığını, %20'lik grup "sıklıkla" kullandığını, %17,14'lük grup "hiç" kullanmadığını, % 8,5'lik grup "yılda bir iki kez" kullandığını, %5,7'lik grup "ayda bir kez" kullandığını görüşlerinde ifade etmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olarak 'Sınıf öğretmenlerin gazete haberlerinden hangi derslerde yararlandıklarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin hayata dair kazanımların ve güncelin fazla olmasından kaynaklı gazete haberlerini en fazla Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde kullandıkları söylenebilir. Bu derslerin dışında nadir olarak "Türkçe", "Fen Bilimleri", "İnsan Hakları ve Yurttaşlık ve Demokrasi" ve "Trafik" derslerinde de gazete haberlerinden yararlandıklarını görüşlerinde ifade etmişlerdir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olarak sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerini nasıl kullandıklarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat Bilgisi dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleriyle öğrencilerin eleştirel düşünme becerisini, empati duygusunu, farklı bakış açılarını geliştirecek etkinlikler yaptıkları söylenebilir. Bu etkinlikler arasında en fazla kullandıkları etkinlik ise konu ya da kazanımla ilgili bir gazete haberini öğrencilerle tartışmak olduğunu görüşlerinde ifade etmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olarak sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın avantajlarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmenlerle

yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan verilere göre; araştırmada yer alan katılımcıların çoğunluğunun genel olarak Hayat Bilgisi öğrenme ortamlarında gazete haberi kullanarak öğrencinin konuyu gerçek hayatla ilişkilendirebileceğini ve bu sayede konuyu daha iyi anlayacağını, daha kalıcı bir öğrenme olacağını, öğrencinin derse katılımının artacağını, öğrencilerin öğrendiklerini somutlaştırabileceklerini, öğrencilerin güncelden haberdar olabileceklerini, öğrencilerin empati kurma fırsatı sunacağını, öğrencilerin yaşamdan sosyal bir olayın sonuçlarını değerlendirerek hayata karşı deneyim kazanabileceklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmanın beşinci alt problemi olarak sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın dezavantajlarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberlerin dezavantajlarının neler olduğuna yönelik sorulan soruya çalışma grubunda yer alan katılımcılar "*Gazete haberlerinde şiddet, yaralanma, ölüm, kaza gibi öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkileyebilecek içeriklerin olabilmesi*", "*Gazete haberinin öğrenci seviyesine uygun olmaması*", "*Gazete haberinin öğrenci seviyesine uygun olmaması*", "*Bir olayı tek bir kaynaktan öğrenmek*" şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Araştırmanın altıncı problemi olarak sınıf öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanımına ilişkin paylaşmak istediği görüş ve öneriler değerlendirilmiştir. Öğretmenlerle yapılan anket çalışmasında ortaya çıkan bulgulara göre öğretmenlerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlardan gazete haberi kullanımı ile ilgili paylaşmak istediği görüşlerden en sık söylenen "*Haberin içeriği ile ilgili kontroller muhakkak yapılmalı, öğrencileri olumsuz etkileyecek unsurlar ayıklanmalı*" görüşüdür. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin Hayat bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberi kullanıma ilişkin en sık söylenen boyutlarında birisi de "*Ders kitabındaki metinlerin çoğunun yaşanmış gazete haberi içeriğinden oluşması*" boyutudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu ders kitaplarında daha fazla gazete haberi olması gerektiğini öneri olarak sunmuştur.

Ünlüler ve Yaşar'ın (2012) yaptığı "Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri" adlı çalışmada öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde gazete kullanımıyla dersi günlük yaşamla ilişkilendirdikleri, dersi daha iyi öğrendikleri, kalıcı öğrenme sağladıkları görüşleri bu araştırmadaki öğretmen görüşlerine benzerlik göstermektedir. "Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri" adlı çalışmada bu araştırmadan farklı olarak Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberi kullanmanın öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirdiği, okuduğunu anlama becerilerini arttırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kabapınar ve Baysal'ın (2004) yaptığı araştırmada Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete haberi kullanılarak gerçek yaşama yönelik bir öğretim tasarlandığında öğrencilerin gerçek yaşam sorunlarını çözebilecekleri ve aynı zamanda olaylara empatik, ahlaki ve düşünsel olarak nitelikli bakış açısı geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguda yaptığımız araştırmada sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberi kullanarak öğrenciler konuyu gerçek hayatla ilişkilendirir ve olaylara empatik ve ahlaki bakış açısı sağlar boyutlarıyla örtüşmektedir.

Sonuç olarak, sınıf öğretmenlerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberleri kullanmanın olumlu sonuçlarını bilmelerine rağmen derslerde sıkça kullanmadıklarını söylemek mümkündür. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin gazete haberlerini en çok yaşama dönük olan dersler olduğu için Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabileceğini görüşlerinde ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenleri, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ortamlarında gazete haberi kullanmanın avantajları olarak; öğrenmeyi kalıcı hale getireceğini, öğrencinin gerçek hayatla ilişki kurarak öğreneceğini, öğrencinin empati kurabileceğini, olaylara farklı açılardan bakabilme fırsatı yaratacağını, olayları ahlaki olarak değerlendirebileceğini, öğrencilerin güncelden haberdar olabileceklerini sıralarken dezavantajları olarak da gazete haberlerinde şiddet, yaralanma, ölüm, kaza gibi öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkileyebilecek içeriklerin olabileceğini ifade etmişlerdir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak geliştirilen öneriler şöyle sıralanabilir:

- Gazete haberleri, başta Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi olmak üzere bir çok ders de etkili bir biçimde kullanılabilir.
- Sınıf öğretmenleri, derslerde gazete haberleri kullanılmasıyla ilgili gerekli eğitimler almalıdır.
- Ders kitaplarında daha çok gazete haberleri ve yaşanmış olaylar yer almalıdır.
- Türkiye'de çocuk gazetesi çıkarılmalıdır.
- MEB, gazete haberlerinden oluşan aylık dergiler oluşturup okullara gönderebilir.
- Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde gazete kullanımına ilişkin eylem araştırmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaba, B. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretiminde Görsel Materyallerin Kullanımı. Mustafa Safran (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde (s. 283-319). (3.Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Deveci, H. (2005). Sosyal bilgiler dersinde gazete kullanımı. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, Cilt 4, Sayı 3, s.159-166.
- Gedik, H. (2010). Güncel Olayların İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanımı. *Ahi Evran Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 2, s. 97-118
- Kabapınar, Y. & Baysal, N. (2004). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimine Yaşamın Kendisini Taşımak: Gazete Haberinin Kullanıldığı Bir Öğretimin Tasarlanması ve Değerlendirilmesi. *Eğitim Yönetimi Dergisi*. Sayı 39. Cilt -sf 384-419
- Kabapınar, Y. (2014). *Kuramdan Uygulamaya Sosyal Bilgiler Öğretimi*. (4. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Kısakürek, M. A. (1987). Sosyal bilgiler öğretiminin niteliği, kapsamı ve amaçları. B. Özer, (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Öztürk, C. (2009). Sosyal Bilgiler: Toplumsal Yaşama Disiplinlerarası Bakış. Cemil Öztürk (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde (s. 1-31). Ankara: Pegem Akademi.
- Paykoç, F. (1987). Güncel olaylarla belirli gün ve haftaların öğretimi. B. Özer, (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları.
- Seyidoğlu, H. (1995). *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*. İstanbul: Güzem Yayınları.
- Sunal, S. C. and Haas M. E. (2002). *Social studies for the elementary and middle grades a constructivis tapproach*,. Boston: Allynand Bacon.
- Ünlüer, G. ve Yaşar, Ş. (2012). Sosyal Bilgiler Dersinde Gazete Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), s. 43-57
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (7.Baskı) Ankara: Seçkin.